

**РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ВІДДІЛЕННІ ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ПРАВА НАН УКРАЇНИ**

(097)621-92-20
savurmog@ukr.net

7 червня 2021 р. вих. № 6/21/1

**Комітет Верховної Ради України
з питань освіти науки та інновацій**

Копії: **Міністерство освіти і науки
України**

**Науково-організаційний відділ
Президії НАН України**

З огляду на заплановане проведення Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій 24 червня 2021 р. комітетських слухань на тему «Перший рік грантового фінансування Національним фондом досліджень України: проблеми і перспективи», Рада молодих вчених при Відділенні історії, філософії та права НАН України, до якої входять представники десяти наукових установ відповідного відділення НАН України, вважає за потрібне довести до Вашого відома свою узгоджену позицію з низки пов'язаних питань.

1). Висловлюємо повну підтримку позиції, викладеної у листі Ради молодих вчених НАН України до Міністра освіти і науки України № 05/1 від 28 травня 2021 р.¹, де цілком правильно зазначається, що ключовими є проблеми організаційної структури, в рамках якої існує Національний фонд досліджень України (далі – НФД). Вони були закладені ще на рівні Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» в часи його прийняття в 2015 р. НФД, будучи установою, фінансованою з Державного бюджету України, при цьому є повністю підконтрольним не державі, а Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Цей орган через свій квазігромадський статус і повну відсутність відповідальності ніяк не може представляти державу. Так само він не може представляти наукову спільноту, оскільки був сформований в напівкулуарний спосіб за доволі однобічними критеріями, що спричинили дисбаланс із представлення у складі НК різних галузей знань та наукових напрямів. Вказані інституційні проблеми спричинили те, що НФД по суті працює не в інтересах держави та всього суспільства, а лише обслуговує конкретну корпоративну групу вчених.

2). Частково поліпшити ситуацію з НФД має підготовлений Міністерством освіти і науки України проєкт закону України «Про внесення

¹ https://files.nas.gov.ua/text/YoungMessage/RMV/210528_NFD.pdf

змін до закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо Національного фонду досліджень України». Є позитивними зміни в частині забезпечення представлення в Наглядній раді НФД членів Адміністративного комітету Нацради України з питань розвитку науки і технологій. Водночас недолік цього законопроекту полягає в тому, що функції Ідентифікаційного комітету для Наукової ради НФД залишаються за Науковим комітетом. У процесі доопрацювання законопроекту важливо вирішити цю проблему.

3). Загалом вважаємо необхідним прийняття нової редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», згідно з якою Національну раду України з питань розвитку науки і технологій, яка вже давно засвідчила свою недієвість, буде ліквідовано, а контроль за НФД буде передано Наглядній раді, у складі якої буде належним чином представлено Національну академію наук України, галузеві національні академії наук, провідні заклади вищої освіти, Міністерство освіти і науки України та низку пов'язаних міністерств тощо. Це, на нашу думку, створить умови для прозорішого та ефективнішого функціонування НФД в інтересах розвитку науки в Україні.

Схвалено на засіданні Ради молодих вчених при відділенні історії, філософії та права НАН України 7 червня 2021 р. (Протокол № 2)

Голова ради
Кандидат юридичних наук

О. О. Малишев